

บทปริทัศน์หนังสือ

มัทนา วังธนอมศักดิ์¹

หนังสือ

**"Gurus on Leadership : A Guide to the World's Thought-
Leaders in Leadership"**

ผู้แต่ง

Mark A. Thomas

สำนักพิมพ์

Thorogood Publishing Ltd., London UK

ปีที่พิมพ์

2006

ในหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาแนวคิดของปราชญ์ ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องภาวะผู้นำอย่างหลากหลาย โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นพื้นฐานทางความคิดในเรื่องภาวะผู้นำให้แก่ผู้อ่านที่สนใจ ทั้งนักวิชาการ นักเรียน นักศึกษา นักพูด เป็นต้น โดยแบ่งเนื้อหาของหนังสือออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 : Introduction เป็นบทนำที่เสนอพัฒนาการ ความเป็นมาและความสำคัญของคำว่า “ภาวะผู้นำ” ซึ่งเป็นประเด็นที่องค์กรต่างๆ ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก และทั้งยังได้เสนอแนวคิดแก่ผู้อ่านว่า จะสามารถเรียนรู้และใช้ประโยชน์อะไรจากหนังสือเล่มนี้ โดยตั้งคำถามแก่ผู้อ่าน เช่น บุคคลเป็นผู้นำตั้งแต่เกิดหรือไม่ อะไรทำให้บุคคลกลายเป็นผู้นำได้ ผู้นำทุกคนมีบุคลิกลักษณะทั่วไปที่เหมือนกันหรือไม่ เป็นต้น และจากการที่ผู้เขียนได้ทำการคัดเลือกแนวคิดที่สำคัญๆ เกี่ยวกับ “ภาวะผู้นำ” แล้ว ผู้เขียนมีความหวังว่า จะสามารถกระตุ้นให้ผู้อ่านที่สนใจทำการค้นคว้าเพิ่มเติมจากผลงานต้นฉบับของนักคิดที่เขาได้นำเสนอไว้ด้วย

ตอนที่ 2 : A taster of leadership – Where have all the leaders gone? เป็นเนื้อหาในส่วนที่ผู้เขียนชี้ให้เห็นความสำคัญของผู้นำและภาวะผู้นำ โดยการตั้งคำถามว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อโลกในปัจจุบันอย่างไร ผู้นำขององค์กรต่างๆ ให้การตอบสนองความต้องการของผู้ตามได้ดี

หรือไม่ และคำถามที่ว่า ภาวะผู้นำในปัจจุบันสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงหรือไม่ นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้กล่าวถึงความล้มเหลวขององค์กรที่มีชื่อเสียงต่างๆ ทั้งในยุโรปและในอเมริกา ทั้งองค์กรในภาครัฐ และภาคเอกชน เช่น บริษัทพลังงานเอนรอน (Enron) บริษัทไรท์เอ็ด (Rite Aid) บริษัทอิเล็กทรอนิกส์ไทโค (Tyco) สายการบินบริติชแอร์เวย์ (British Airways) กองทัพอังกฤษ (British Army) มาร์ค แอนด์สเปนเซอร์ (Mark and Spencer) และโรงพยาบาลเด็กแอลเดอร์ เฮย์ ในประเทศอังกฤษ (Alder Hey Children Hospital, Liverpool) เป็นต้น โดยองค์กรเหล่านี้ล้วนได้รับการยอมรับว่าเป็นองค์กรที่ยิ่งใหญ่และประสบความสำเร็จ แต่กลับต้องเผชิญหน้ากับความล้มเหลวและคดีความอันสืบเนื่องมาจากผู้นำขององค์กรทั้งสิ้น

ตอนที่ 3 : The Leadership Gurus เป็นการนำเสนอรายละเอียดแนวคิด และคำกล่าวที่น่าสนใจของผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ หรือ Guru ในเรื่องภาวะผู้นำที่สำคัญๆ หลายท่าน พร้อมเอกสารอ้างอิงเพื่อการศึกษาเพิ่มเติม ผู้เขียนได้ศึกษาและรวบรวมแนวคิดของบุคคลต่างๆ ต่อไปนี้

- John Adair – Action Centred Leadership
- Warren Bennis –The ‘Dean of leadership gurus’
- Robert Blake and Jane Mouton – Managerial grid

¹ อาจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

- Ken Blanchard – The one minute manager
- David Brent (Ricky Gervais) – A modern leadership icon
- Peter F. Drucker – Management by objectives
- Fred Fiedler – The contingency theory man
- Daniel Goleman – The emotional intelligence man
- Paul Hersey – Situational leadership
- Manfred Kets de Vries – The psychology of leadership
- John Kotter – Leaders and change
- James Kouzes and Barry Posner – leadership and followership
- Nicolo Machiavelli – The Prince
- Abraham Maslow – The motivation man
- Douglas McGregor – Theory X and Theory Y (the carrot and stick approach)
- David McClelland – Achievement, affiliation and power motivation
- Tom Peters- The revolutionary leadership guru
- WJ Reddin – Three dimensional leadership grid
- Tannenbaum and Schmidt – The leadership continuum
- Abraham Zaleznick – Leadership versus management

ตอนที่ 4 : The Leadership toolbox ได้นำเสนอ คำกล่าว แนวคิด และรายการสำรวจ (checklists) ที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและภาวะผู้นำ โดยมี เป้าหมายเพื่อให้ผู้อ่านใช้เป็นแนวทางในการคิดค้นหา แนวทางการเป็นผู้นำที่เป็นรูปแบบของตนเอง หรือเป็น หัวข้อในการอภิปราย สนทนากับเพื่อนร่วมงาน หรือเป็น แนวทางการนำเสนองานรูปแบบหนึ่ง เป็นต้น ผู้เขียน

ได้แสดงให้เห็นคุณลักษณะต่างๆ ที่ผู้นำควรจะมี โดย ยกตัวอย่างประณามาธิบดียาบราฮัม ลินคอล์น (Abraham Lincoln) ที่ต้องเผชิญหน้ากับความล้มเหลวในชีวิตซ้ำแล้ว ซ้ำอีก แต่ก็ไม่ท้อแท้ถอยใจและไม่สิ้นหวัง จนในที่สุด ก็ได้รับเลือกให้เป็นประธานาธิบดีคนที่ 16 ของประเทศ สหรัฐอเมริกา เป็นต้น

ตอนที่ 5 : Leadership quotes ได้นำเสนอคำกล่าว ของผู้รู้ หรือ guru เกี่ยวกับภาวะผู้นำเช่น

- Peter F. Drucker : “Leadership is not rank, privileges, title or money. It is responsibility.”
- Ralph Stogdill : “There are almost as many definitions of leadership as there are persons who have attempted to define the concept.”
- John F. Kennedy : “Leadership and learning are indispensable to each other.”
- John C. Maxwell : “Leadership is influence- nothing more, nothing less”
- Warren Bennis : “Leadership is the capacity to translate vision into reality.”
- Stephen R. Covey : “Management is efficiency in climbing the ladder of success; leadership determines whether the ladder is leaning against the right wall.”
- Margaret Thatcher : “A leader is someone who knows what they want to achieve and can communicate that. But you will succeed if you know what you are doing is right and you know how to bring out the best in people.” เป็นต้น

ในภาพรวม หนังสือของ Mark Thomas เล่มนี้ นับได้ว่าเป็นหนังสือที่น่าศึกษา เนื่องจากผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาแนวคิดของปราชญ์ ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญในเรื่อง ภาวะผู้นำอย่างหลากหลาย โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นพื้นฐาน ทางความคิดในเรื่องภาวะผู้นำให้แก่ผู้อ่านที่สนใจ ทั้งนักวิชาการ นักเรียนนักศึกษา นักพูด นักธุรกิจ โดย ทำการศึกษาแนวคิดต่างๆ ย้อนไปถึงศตวรรษที่ 16 เช่น Nicolo Machiavelli ผู้ที่เสนอมุมมองใหม่ของนักปกครอง

ว่าต้องทำทุกวิถีทางเพื่อรักษาอำนาจและผลประโยชน์
ของรัฐ ในหนังสือคลาสสิกชื่อ The Prince หรือ
“เจ้าผู้ปกครอง” (แปลโดยสมบัติ จันทรวงศ์) จนถึง
นักปราชญ์ร่วมสมัย เช่น Warren Bennis ผู้มีคำกล่าวที่
น่าสนใจว่า “Leaders are people who do the right things;
managers are people who do things right”

นอกจากผู้เขียนจะได้นำเสนอแนวคิด ทฤษฎี
หลักการพื้นฐาน คำกล่าวที่น่าสนใจ รวมถึงประวัติความเป็นมา
โดยย่อของผู้รู้ หรือ Guru ทางภาวะผู้นำที่สำคัญๆ
แล้ว ผู้เขียนยังได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารอ้างอิง เพื่อเป็น
ประโยชน์ในการศึกษาเพิ่มเติมแก่ผู้อ่านอีกด้วย แต่แม้ว่า
บุคคลต่างๆ ที่ผู้เขียนได้อ้างอิงถึงนั้นจะมีความหลากหลาย
ทั้งแนวคิด รูปแบบ หลักการและความเป็นมา รวมถึงยุค
สมัย แต่ยังมีบุคคลผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำอีกหลายท่าน
ที่สำคัญและน่าศึกษา แต่ผู้เขียนมิได้กล่าวถึงในหนังสือ
เล่มนี้ เช่น Rensis Likert - management system หรือ
Ralph Stogdill - คุณลักษณะของผู้นำ (Leaders’
Traits) หรือ James Macgregor Burns - Transactional /
transformational Leadership หรือ Robert K. Greenleaf -
The Servant Leader : A Journey into the Nature of
Legitimate Power & Greatness นอกจากนี้ ยังมีนักเขียน
อีกหลายท่านที่ได้รับการยกย่อง และเป็นที่ยอมรับอย่าง
แพร่หลาย เช่น John C. Maxwell - ผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะ
ผู้นำ และเขียนหนังสือมากกว่า 50 เล่ม ซึ่งถูกแปลเป็น
ภาษาต่างๆ มากกว่า 50 ภาษา หรือ Stephen R. Covey -
ผู้เขียนหนังสือที่โด่งดังไปทั่วโลก The 7 Habits of Highly
Effective People และ Principle-Centered Leadership หรือ
Jim Collins - ผู้เขียนหนังสือ Built to Last และ Good to
Great : Why Some Companies Make the Leap ... And
Others Don’t เป็นต้น

อย่างไรก็ดี หนังสือเล่มนี้เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่
สนใจเรื่องภาวะผู้นำ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เพิ่งเริ่มให้ความสนใจ
นักเรียน นักศึกษา นักวิชาการ นักบริหารจัดการหรือ
ผู้บริหารที่ไม่มีเวลาค้นคว้ามากนัก โดยหนังสือเล่มนี้ได้
นำเสนอแนวความคิดและข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
ที่น่าสนใจ ผ่านมุมมองของผู้รู้ นักคิด นักทฤษฎี และ
นักปราชญ์ในวงการภาวะผู้นำที่หลากหลาย ทั้งยังให้ข้อมูล
อ้างอิงสำหรับการศึกษาเพิ่มเติมอีกด้วย